

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Počet obyvatel Pardubického kraje vzrostl v průběhu roku 2022 o více než 14 tisíc osob, k 31. prosinci 2022 žilo na jeho území téměř 529 tis. obyvatel. Na přírůstku počtu obyvatel se podílelo pouze kladné saldo zahraničního stěhování, v loňském roce silně ovlivněné příchodem válečných uprchlíků z Ukrajiny. Přirozenou měnou kraj obyvatele již třetím rokem výrazně ztratil, když počet zemřelých byl o 1,1 tis. osob vyšší než počet živě narozených dětí.
- V průběhu roku 2022 se v kraji živě narodilo 4 929 dětí (o 492 dětí méně než v předchozím roce), nejméně za posledních 17 let. Téměř polovina (48,4 % při 48,2% republikovém průměru) dětí se narodila neprovdaným matkám. Po dvou letech výrazného růstu ročních počtů zemřelých (v důsledku pandemie covid-19) došlo v roce 2022 k poklesu, zemřelo 6 049 osob, tj. o 942 osob méně než v roce 2021. Naděje dožití při narození po dvouletém období snižování vzrostla u mužů o 0,5 roku na 75,6 let, u žen o 0,2 roku na 81,2 let.
- Průměrný věk obyvatel Pardubického kraje v roce 2022 dosáhl 42,7 let (o 0,2 roku méně než v roce 2021), v mezikrajském srovnání zůstalo obyvatelstvo kraje šesté nejmladší. Děti do 15 let ke konci roku 2022 tvořily 16,2 % populace kraje, obyvatelé ve věku 15–64 let 63,0 % a senioři nad 65 let 20,8 %.

Sociální vývoj

- Míra zaměstnanosti osob 15letých a starších zůstala v kraji v roce 2022 přibližně na stejné úrovni jako v roce předchozím, 57,9 % představovalo osmou nejvyšší hodnotu mezi kraji. Podíl nezaměstnaných osob v kraji ke konci roku 2022 dosahoval hodnoty 2,86 % a byl nejnižší v mezikrajském srovnání (do poloviny roku 2023 se snížil na 2,54 % a řadil se na čtvrtou nejnižší pozici mezi kraji).
- Výší průměrné hrubé měsíční mzdy 35 952 Kč se Pardubický kraj v roce 2022 řadil na předposlední místo v mezikrajském žebříčku. Tempo nominálního růstu mezd bylo na krajské i republikové úrovni podprůměrné, reálně mzdy kvůli vysoké inflaci výrazně poklesly. Průměrné starobní důchody dosahovaly v kraji v roce 2022 třetí nejnižší hodnoty mezi kraji, podíl příjemců předčasných starobních důchodů byl druhý nejvyšší.
- V roce 2022 byl v kraji vyplacen na dávkách nemocenského pojištění menší objem prostředků než v roce předchozím, nadále se však v dlouhodobém srovnání jedná o nadprůměrnou částku. Na meziročním navýšení výdajů na dávky státní sociální podpory a péčovské péče se rozhodující měrou podílel nárůst výdajů na přídavek na dítě a příspěvek na bydlení (výdaje na rodičovský příspěvek zůstávají i přes pokles nadprůměrné).
- Trestná činnost v Pardubickém kraji se ve srovnání s rokem 2021 i 2020 zvýšila, z dlouhodobého pohledu se však počet registrovaných trestných činů v kraji snižuje. Počet hlášených dopravních nehod v silniční dopravě v kraji v roce 2022 meziročně vzrostl (v celkovém úhrnu i v podskupině nehod s následky na životě a zdraví). Počet požárů byl v roce 2022 v kraji téměř o čtvrtinu vyšší než v roce předchozím.

Ekonomický vývoj

- Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách v Pardubickém kraji od roku 2016 rostla s maximem v roce 2021 (poslední dostupný údaj). Nárůst produkce byl již třetím rokem zajištěn převážně rostlinnou výrobou. V hospodářském roce 2021/2022 meziročně poklesla v kraji i v ČR spotřeba minerálních i statkových hnojiv. Spotřeba vápenatých a organických hnojiv na krajské i republikové úrovni vzrostla.
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v podnicích se 100 a více zaměstnanci v kraji v roce 2022 výrazně vzrostly, v přepočtu na zaměstnance byly 4. nejvyšší mezi kraji. Na 1 obyvatele kraje připadaly stavební práce provedené v kraji v hodnotě 44,4 tis. Kč, což znamenalo 3. nejvyšší částku v mezikrajském žebříčku (v něm se kraj ovšem dlouhodobě umisťuje zejména na nižších pozicích). V souladu s republikovým trendem došlo v kraji v posledních letech k oživení zahájené i dokončené bytové výstavby. V roce 2022 byl počet zahájených bytů v kraji 4. nejvyšší za dobu existence kraje, počet dokončených bytů 2. nejvyšší.
- Spotřeba elektřiny a zemního plynu v roce 2022 v kraji díky úsporným opatřením odběratelů poklesla (menší měrou než v celé ČR), a to zejména v kategorii domácností. Spotřeba zemního plynu byla v krajském i celorepublikovém pohledu v loňském roce nejnižší za posledních osm let.
- V roce 2022 se v kraji ubytovalo v hromadných zařízeních nejvíce hostů za posledních 10 let (503,9 tis). Hostů z ČR do kraje přicestovalo meziročně téměř o 40 % více, hostů ze zahraničí byl evidován dvojnásobný počet oproti roku 2021 a zároveň o necelou desetinu nižší počet proti průměru předcovidových let 2015–2019.

Životní prostředí

- Domácnostem v kraji bylo v roce 2022 vyfakturováno druhé nejnižší množství vody v přepočtu na osobu a den v mezikrajském srovnání. Průměrná cena vody (bez DPH) meziročně vzrostla a byla stejně jako v předchozím období třetí nejnižší v mezikrajském srovnání. Cena služeb spojených s odváděním a čištěním odpadních vod (stočné) v kraji meziročně vzrostla a byla čtvrtá nejvyšší v porovnání krajů ČR.
- V roce 2020 (poslední dostupná data) dosáhly měrné emise oxidu siřičitého na km² v kraji čtvrtého nejvyššího objemu. Obdobně 4. nejvyšší byly i měrné emise oxidů dusíku, které se meziročně snížily o 16 %. Na páté pozici se kraj umístil objemem emisí tuhých znečišťujících látek. Až na místo sedmé se kraj zařadil v mezikrajském srovnání z hlediska znečištění ovzduší oxidem uhelnatým.
- V roce 2021 (poslední dostupná data) bylo v kraji vyprodukováno 6. nejnižší množství odpadu v mezikrajském srovnání. Produkce odpadu v přepočtu na obyvatele byla v kraji o 10 kg vyšší, než činil republikový průměr. Tempo růstu vyprodukovaného objemu komunálního odpadu v kraji patří již třetím rokem k nejvyšším v mezikrajském srovnání. Množstvím komunálního odpadu v přepočtu na obyvatele se Pardubický kraj v roce 2021 umístil na nejvyšší pozici v porovnání krajů ČR.

Změna hodnot vybraných ukazatelů v Pardubickém kraji a ČR mezi roky 2021 a 2022

